

bunden —, in freundschaftlichem Verhältnisse lebend mit MBh. 3, 967. 973. अरुणैः सक्तं संसृष्टा ग्राम्याश्च मृगपतिणाः HARIV. 12802. संसृष्टमसंसृष्टा भाषते so v. a. als Unbekannter spricht er in vertraulicher Weise MBh. 12, 3841. भाव eine nahe Beziehung, Freundschaft R. 4, 6, 14. संसृष्ट n. dass.: मद्रकेषु MBh. 8, 1845. Am Ende eines comp. verbunden —, behaftet mit: पित्तं (वायु) Suçr. 2, 175, 2. विषमूत्रसंसृष्टकूपजल Verz. d. Oxf. H. 282, a, 23. स्वरं (व्यञ्जन) Comm. zu TS. Prāt. 21, 1. शायं R. 1, 27, 15. राजव्यसनं (पुरी) 2, 51, 16. प्रस्वारं Bhāg. P. 4, 28, 13. वैश्रवणासंसृष्ट (so die neuere Ausg.) निधिम् so v. a. gehörig HARIV. 6551. — b) gemischt, vermengt mit VS. 11, 55. P. 4, 4, 22. अन्यदन्येन M. 8, 208. विषसंसृष्टमन्नम् R. 5, 47, 24. beigemischt Çat. Br. 1, 1, 2, 5. घ्नं ऀच. Ça. 2, 3, 18. कर्मन् gemischte so v. a. mehrere Thätigkeiten bezeichnend Nir. 3, 10. gemischt so v. a. nicht von einer Qualität, sowohl gut als schlecht Çat. Br. 4, 1, 5, 14. — c) vollzogen, verübt: मैथुना Jān. 1, 135. — संसृष्टान् MBh. 12, 7107 wohl fehlerhaft für संसृष्टा (vgl. 9019. 10520). सुसंसृष्टनिवेशन 13, 5876. 6460 fehlerhaft für सुसंसृष्टं (so ed. Bomb. an der ersten Stelle). Vgl. संसर्ग, संसर्गिन् f. g., संसृजित् f. g. und संसृष्ट. — caus. an sich heranziehen, für sich gewinnen: प्राधान्येन हि सर्वत्र सर्वाः संसर्जयेत्प्रजाः (राजा) Kām. Nitis. 8, 53. — desid. an der Schöpfung Theil zu nehmen wünschen Bhāg. P. 4, 24, 72.

— अनुसम्, partic. संसृष्ट verbunden mit (instr.) Bhāg. P. 3, 5, 35.

— उपसम्, partic. संसृष्ट 1) getroffen: ब्रह्मशापोपसंसृष्ट Bhāg. P. 11, 30, 2. — 2) bewirkt, hervorgebracht Bhāg. P. 4, 19, 36.

— परिसम्, partic. संसृष्ट von allen Seiten getroffen: तेजसा तस्य गर्भस्य भास्करस्यैव रश्मिभिः । यद्रव्यं परिसंसृष्टम् so v. a. v. a. S. beschienen MBh. 13, 4090.

— प्रतिसम् 1) mischen —, vermengen mit (instr.) Suçr. 2, 48, 15. partic. संसृष्ट gemischt —, vermengt mit (instr.) 134, 10. — 2) प्रतिसंसृष्टभक्त etwa so v. a. Diät haltend Suçr. 2, 38, 6. 160, 16. 165, 4.

सर्ज (von 3. सर्ज्) 1) nom. ag. Dreher; s. रज्जु. — 2) m. a) (Aus-schwitzer von Harz) Vatica robusta W. et A. (s. 1. शाल 2) a) AK. 2, 4, 2, 25. H. 1138. HALĀJ. 2, 40. RATNAM. 274. MBh. 3, 985. HARIV. 5369. 8790. R. 6, 15, 4. Suçr. 1, 22, 19. 46, 14. 2, 26, 18. 284, 1. °वज्रूर्ण 367, 10. Rr. 2, 17, 3, 13. VARĀH. BṚH. S. 44, 4. 54, 105. 59, 6. MĀLATI. 148, 14. कामनिवास GHAT. 16. Schol. zu KĀTJ. Çr. 19, 1, 20 (सर्ज st. सज्ज zu lesen). = पीतशाल Terminalia tomentosa W. et A. ÇABDAR. im ÇKDr. — b) das Harz der Vatica robusta BHAR. zu AK. nach ÇKDr. VARĀH. BṚH. S. 77, 11. 16. — Vgl. नदी°, मका°, जने°.

सर्जक m. Terminalia tomentosa W. et A. AK. 2, 4, 3, 24. Vatica robusta W. et A. ÇATĪDH. im ÇKDr.

सर्जगन्धा f. die Ichneumonpflanze (राज्ञा) RATNAM. 49.

सर्जन (von 3. सर्ज्) 1) n. a) das Uebergeben, Abtreten: राज्यार्धं MBh. 1, 294 nach der Lesart der ed. Bomb. — b) das Schaffen, Schöpfung VAIS. bei MALLIN. zu Çr. 19, 38. ईश्वरस्य जगत्सर्जनं न युज्यते SARVADAR. ÇANAS. 121, 2. — c) Hintertreffen, Nachzug ÇABDAR. im ÇKDr. — 2) f. ई eine der drei Falten des Afters (die ausstossende) ÇĀND. Sāh. 1, 6, 5. — Vgl. स्कम्प°.

सर्जवामन् n. = सर्जरस das Harz der Vatica robusta Suçr. 2, 12, 20.

सर्जनिर्यासक m. dass. RĀGĀN. im ÇKDr.

सर्जमणि m. dass. TRIK. 2, 6, 38. H. 647.

सर्जरस m. 1) dass. AK. 2, 6, 29. TRIK. 3, 3, 453. H. 647. MED. s. 64 (सर्व° ÇKDr.). RATNAM. 274. MBh. 1, 5723. 3, 16326. 5, 5182. 12, 3241. 13, 4718. HARIV. 6284. Suçr. 4, 16, 10. 38, 8. 46, 13. 133, 11. 134, 4. 139, 9. 2, 12, 1. 285, 15. VARĀH. BṚH. S. 57, 3. 6. 77, 28. तैलं सर्जरसोद्भूतं विस्पोटव्रणानाशनम् BṚHĀPR. 5. दुमैः सर्जरसानाम् = सर्जेः HARIV. 5368. — 2) ein best. Baum HARIV. 12679. wohl richtiger सर्जर्जुनाः die neuere Ausg. — 3) ein best. musikalisches Instrument TRIK. MED.

सर्जि f. = सर्जिका RATNAM. im ÇKDr.

सर्जिका f. Natron RATNAM. 304. ÇATĪDH. im ÇKDr. Suçr. 2, 113, 4.

सर्जिकातार m. dass. AK. 2, 9, 109. MED. k. 146.

सर्जितार m. dass. RĀGĀN. im ÇKDr.

सर्जी f. dass. ebend.

सर्जितार m. dass. Schol. zu KĀTJ. Çr. 176, 5 (सज्जी° gedr.).

सर्ज 1) m. Kaufmann. — 2) f. Blitz MED. 6. 17.

सर्ज (vgl. 2. सर्ज्) UNĀDIS. 1, 82. m. Kaufmann UGĒVAL. = अमिसार und कर ÇABDAR. im ÇKDr.

सर्ज m. = सर्जरस 1) RATNAM. im ÇKDr.

सर्जकि n. ÇAT. Br. 4, 4, 2. Wasser nach NAIGH. 1, 12.

सर्जर (von सर्) nom. ag. Läufer: das Ross ÇAT. Br. 13, 1, 9, 5.

सर्दिगदि m. ein obscönes Scherzwort, etwa Schlitz oder Scheide TS. 7, 4, 20, 2. = मध्यमा गर्भधारिणी Comm.

सर्प, सर्पति (गतिकर्मन्, गति) NAIGH. 2, 14. DHĀTUP. 23, 14. असृपत्, असाप्सति und अस्नाप्सति VOP. 8, 76. f. g. 97. सप्स्यति und अप्स्यति (vgl. KĀR. 5 aus SIDDH. K. zu P. 7, 2, 10) P. 6, 1, 59. सर्पितुम्, सृत्; hier und da med. (des Metrums wegen). स geht nie in ष über P. 8, 3, 110. VOP. 8, 43. 1) schleichen, schliefen, gleiten, kriechen, überh. von leiser und vorsichtiger Fortbewegung: वीधे सूर्यमिव सर्पितम् AV. 4, 20, 7. Schildkröte TS. 2, 6, 2, 2. Schlange ऀच. GRHJ. 2, 1, 10. ÇAT. Br. 7, 4, 25. 11, 1, 21. अघोऽन्तम् ÇĀND. Çr. 10, 21, 12. यद्यङ्कं दुग्धं पृथिवीमसृत् in die Erde schlüpfte AIT. Br. 5, 27. — सर्पाणामिव सर्पताम् MBh. 6, 4126. Spr. (II) 6919. सन्तानि R. 2, 59, 10. मूषकः Hit. 30, 3. असंख्यसर्पपादात् KĀTJ. 103, 157. PRAB. 40, 6. सर्पत् und सर्पमाण MBh. 4, 1236. (राज्ञा) अशुद्धे मण्डले सर्पन् (= चरन्) Kām. Nitis. 8, 2. (अण्डम्) नोद्विष्यति न सर्पति MBh. 5, 3563. न च बाणाक्षरे वायुरस्य शक्नोति सर्पितुम् 4, 1890. सर्पत्सु तरुषु जल्पत्सु वा VARĀH. BṚH. S. 46, 30. विप्राः सर्पतः संप्रतम् begeben euch fort, ziehet ab RĀGĀ-TAR. 1, 165. partic. praes. neutr. das Kriechende: तत्रः सर्पन्मोप सृपत् AV. 12, 1, 46. TS. 7, 3, 4, 3. TBH. 1, 4, 6, 6. AIT. Br. 5, 23. सृत् herausgeschlüpft aus (abl.): कृदयात् ÇAT. Br. 14, 6, 23. hineingeschlüpft in (loc.): नाडीषु KĀND. UP. 8, 6, 2. — 2) im Ritual: geräuschlos und in gebückter Stellung, gegenseitig sich anfassend, wegschleichen (namentlich aus dem Sadas nach dem Bahishpavamaṇa) AIT. Br. 2, 22. 5, 22. f. g. 7, 20. PANĒAV. Br. 6, 7, 9. TS. 6, 3, 1, 1. ÇAT. Br. 4, 2, 4, 10. 6, 9, 13. KĀTJ. Çr. 22, 8, 20. ÇĀND. Çr. 8, 13, 8. NĀTJ. 1, 11, 16. 2, 4, 13. 9, 2, 8. KĀND. UP. 1, 12, 4.

— intens. partic. सर्पितम् P. 7, 4, 65. सर्पितौ Bhāg. P. 10, 8, 22.

— Vgl. सरोस्पृ f.